Алтинбаєва Л.М.

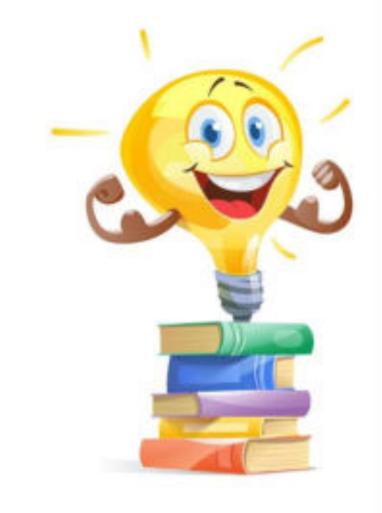
Галина Кирпа. «Мова моя».
Значення рідної мови в житті людини. Мотив важливості збереження мови для історії, народу, людства загалом

Мета: повторити поняття: ритм, рима, строфа; познайомити з поняттями: метафора, порівняння, патріотична лірика; розвивати навички читання ліричних творів, розпізнавати емоційне ставлення до зображуваного, зміни настрою, різноманіття почуттів ліричного героя; розвивати навички аргументування власної думки; виховувати повагу до однокласників, до інакшої думки, до рідної країни.

Вже пролунав шкільний дзвінок, Покликав всіх нас на урок. Рівненько стали. Все. Вже час, Роботу починає клас. За парти всілися зручненько, Поклали руки всі гарненько. Готові? Так. А настрій як? Клас! Тож успіх всіх чекає нас!

Повідомлення теми уроку

Сьогодні в нас буде можливість знову поринути у світ поезії та дістати насолоду від читання. Ми навчимося визначати патріотичні мотиви у творах сучасної української поезії, виокремлювати в них порівняння й метафори, що сприяють розкриттю головної думки кожного вірша.

Перевірка домашнього завдання

Запишіть сьогоднішню дату

Ритм — ____ повторення, якихось мовних одиниць.

Ритм— рівномірне повторення, чергування якихось мовних одиниць.

Рима — співзвучність ____ у кінці чи зрідка всередині

Рима— співзвучність закінчень у кінці чи зрідка всередині віршорядків.

Строфа — _____ віршорядків, що римуються і рівномірно _____ у творі.

Строфа — група віршорядків, що римуються і рівномірно повторюються у творі.

Робота із підручником «Українська література» Т. Яценко, c. 122-124.

Читання поезії Галини Кирпи «Мова моя» (с. 122)

Мова моя — мов дівчинка у віночку, йде полем, іде лугом, терновими стежками йде. Мова моя — мов ластівка, летить горою, летить долом, провіщає мені ясен-день.

Мова моя — немов Берегиня, що на кожне своє дитятко дихає і тремтить.
Мова моя — БУЛА! БУДЕ! А нині я терни в стежках визбирую, щоб їй було легше ходить...

Найчастіше порівняння вживають **3**i сполучниками як, наче, неначе, мов, немов, ніби. Але іноді трапляються порівняння без сполучників (в орудному відмінку). Як-от, «ліхтарі сонцями позвисали над вулицею». Щоб перевірити, чи справді це порівняння, треба подумки перетворити його на сполучникове. Якщо зміст образу не зміниться, то це й є порівняння. Наприклад, «ліхтарі, мов сонця, позвисали над вулицею».

- ✓ Які емоції викликала у вас поезія Г. Кирпи «Мова моя»?
- ✓ Підготуйтеся до виразного читання вірша вголос: зверніть увагу на інтонацію першої та другої частин. Чим вони відрізняються?
- ✓ 3 якою метою змінено інтонацію твору?

- Простежте, за допомогою яких слів і висловів авторка створює поетичний образ нашої мови.
- ✓ Розгляньте картину О. Кішкурно «Дівчина у віночку».
- Чи може ця картина бути ілюстрацією до вірша? Свою думку обґрунтуйте.

Поміркуй (с. 123)

- ✓ Назвіть порівняння, що є в цій поезії.
- ✓ Чому нашу мову порівнюють з «дівчинкою у віночку»?
- ✓ Як, на вашу думку, ставиться поетеса до рідної мови?
- ✓ Як ви розумієте зміст останнього речення поезії?
- ✓ Про які «терни в стежках» ідеться?
- ✓ Як українці/українки можуть берегти свою рідну мову?

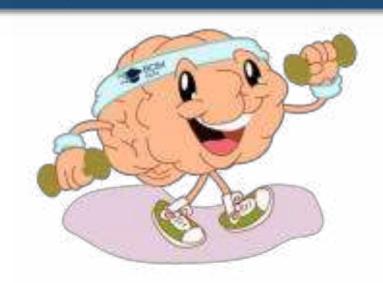
Літературознавчий клуб (с. 123-124)

- ✓ Яку поезію називають патріотичною лірикою?
- ✓ Ту, в якій звучить любов до рідної землі, замилування її красою, шанування рідної мови.
- ✓ Де народилася Галина Кирпа?
- ✓ На Київщині.
- ✓ Для кого пише Галина Кирпа?
- ✓ Для дітей.

Патріотична лірика— ліричні твори, у яких виражені почуття любові до рідного народу, гордості за визначні здобутки, тривоги за його долю.

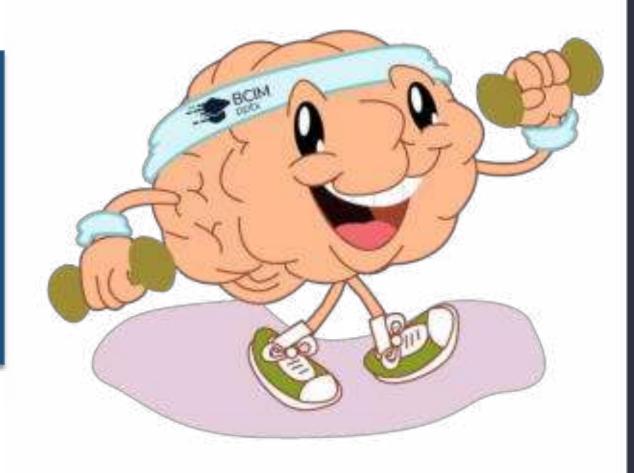

Порівняння— зображення одного явища за допомогою іншого, чимось на нього схожого. Наприклад, «мова моя— мов дівчинка у віночку», «мова моя— мов ластівка».

Метафора — художнє перенесення ознаки одного явища на інше за подібністю між ними. Наприклад, «сонце сміється», «час пливе», «іде дощ».

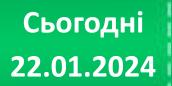

Порівняння є в рядках:

- А) «Аж по воді розіслала / Зеленії віти»;
- Б) «Бо хто матір забуває, / Того Бог карає»;
- В) «І шепче щось над ним, як мати»;
- Г) «Я терни в стежках визбирую, / щоб їй було легше ходить…».

Порівняння є в рядках:

- А) «Аж по воді розіслала / Зеленії віти»;
- Б) «Бо хто матір забуває, / Того Бог карає»;
- В) «І шепче щось над ним, як мати»;
- Г) «Я терни в стежках визбирую, / щоб їй було легше ходить…».

Метафора є в рядках:

- A) «Мова моя немов Берегиня»;
- Б) «Вона (верба) ж сумує тут одна»;
- В) «Нехрещені діти»;
- Г) «Учітесь, читайте, / І чужому научайтесь, / Й свого не цурайтесь».

Метафора є в рядках:

- A) «Мова моя немов Берегиня»;
- Б) «Вона (верба) ж сумує тут одна»;
- В) «Нехрещені діти»;
- Г) «Учітесь, читайте, / І чужому научайтесь, / Й свого не цурайтесь».

Закріплюємо вивчене

- ✓ Чи змінилася б, на вашу думку, поезія «Мова моя», якби в ній не було використано метафору? А як саме?
- ✓ Який висновок ви можете зробити про значення метафори в поезії та в повсякденному мовленні? Обґрунтуйте свою думку.

Рефлексія. Вправа «Піраміда знань»

Коли на уроці було сумно?

Коли ви раділи своїм успіхам?

Чи справдилися ваші очікування?

Що ви розкажете про урок своїм рідним?

Виписати всі порівняння з поезії «Мова моя», до одного з порівнянь намалювати ілюстрацію.

